

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:
főutca, 328-ik szám alatt,
az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:
Egy évre 4 frt.
Félévre 2 „
Negyedévre 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadhatnak el.

Eperjes, július 30.

Évtizedek gördültek le, mióta a néhány lelkes polgár kezdeményezése folytán városunkban részvények alapján létesült régi színház lebontatván, Thalia időközönként hozzánk ellátogatott papjai mindannyiszor a városi nagy tancstermet alakíták át a múzsa ideiglenes templomává. E terem tágas és díszes ugyan, mint kevés az országban, miért is bállokra és hangversenyekre igen alkalmas, — de nem alkalmas arra, hogy színház gyanánt szolgáljon s illetőleg annak hiányát pótolja.

Tapasztaltuk mindnyájan, hogy ezen ideiglenes és így szükségképen primitív szinpad viszonyok között a különben legsikerültebb előadások is csak félig voltak élvezhetők. Hogy is lehetett volna ez másképp, midőn a szinpad illúziókat éppen maga a szinpad tette mindig tönkre!

Régen érzett hiányt akart tehát a város közönsége pótolni, midőn elhatározta, hogy a „fekete sas“ című vendéglő korszerű átalakításával egyidejűleg egyszersmind közönségünk kulturális igényeinek is megfeleljen, az által, hogy a magyar színművészetnek városunkban állandó díszes csarnokot emel.

E csarnok, az új színház, melynek létesítését az annak alapul szolgáló eszme iránt lelkesülők hazafias áldozatkészsége tetemesen megkönnyíté, mindinkább közeledik befejezéséhez s ma már senki sem kételkedik, hogy a helyi igényeknek megfelelő, igen díszes s a városi képviselet nemes szándékaihoz méltó leend.

De éppen azon oknál fogva, mivel a színház befejezéséhez közeleg, nem látszik időszertlenülnek már most szellőztetni azon kérdéseket, melyekkel annak megnyitása után szembesítve leszünk. Azon szintársulatnak, mely kezdetben fog az új színházban működni, előreláthatólag oka lesz a siker anyagi oldalával is megelégedve lenni. Számot kell azonban vetni azon körülménnyel is, hogy a színházlátogatás később, egyik-másik időben kevésbé kielégítő lesz. Számolni kell ezen körülménnyel már azért is, mert ma már a szintársulatokkal szemben is sokkal fokozottabbak az igények, mint voltak egykoron. Ma csak jól szervezett társulatok számíthatnak pártolásra, azok pedig nagy költséget igényelnek, melynek fedezete még különben meglehetősen színházlátogatás mellett is alig kerül ki a napi bevételekből.

Hogy tehát egyrészt a városunkban működendő szinigazgatók feladatát megkönnyítsük, másrészt pedig ez által közönségünket azon helyzetbe hozzuk, hogy valóban jól szervezett társulatok játékát élvezhesse, egy színházi subventio-alap létesítésére volna szükség, mely társadalmi uton s nevezetesen műkedvelői előadások jövedelméből volna előteremtendő.

Tudjuk igen jól, hogy egy tekintélyesebb alap létesítéséhez idő kell, de jobb később, mint soha! Ez irányban első sorban most az volna feladatunk, hogy az eszmét elfogadjuk s az annak valószínűsítésére szükséges intézkedéseket, — melyek annál könnyebben megtehetőek, mivel itt sem áldozatokról, sem új ter-

hekről sincsen szó — mielőbb megtegyük s illetőleg egyelőre az ügy sikeresítését előkészítsük.

Erre van nézetünk szerint szükség, hogy a színházépítés által megkezdett művet méltó módon befejezzük.

Eperjes, július hóban.

A „Széchenyi kör“ működése irányának helyes megtartására való tekintetből, mindenekelőtt kívánatos, hogy mint eddig, jövőre is tartózkodjunk az igazgató tanácsba s a szakválasztmányokba oly egyéneket beválasszunk, kik még nem odavalók, kik a tudomány és művészet mint olyan iránt általában, a magyar irodalom iránt pedig különösen eddig szabad szemmel észrevehető érdeklődést nem mutattak, s jelen esetleg befolyásos társadalmi állásukat más, — bár megengedjük — az állam háztartásában szintén szűkebb, de a kör ügyeinek igazgatásánál nem értékesíthető, sőt irányával talán éppen ellenkező habár különben jeles tulajdonságaiknak köszönhetik; mert ha erre minden egyes alkalomnál nem fogunk kiváló tekintettel lenni, — változó lévén mindenkoron az időjárása, járművünk egyszerre csak kizökken a rendes kerékvágásból, mikor aztán véletlen megeshetik, hogy egy szép napon egy hivatásunkat ellenkező irány vergődik majd többségre, — minek folytán nem volna lehetetlen, hogy a jövő kör részben még valami „Actien-Gesellschaft“-féle társasággá alakul át, mely ha a körülmények egyszer jó nyereséget helyeznek kilátásba hajlandó lenne kivenni bérbe, teszem fel: Eperjes várostól a Regalét, vagy az utcai sár eltakarítását célszerű felhasználás céljából, vagy a sörszínű folyadékok gyártására s kimerésére s az által a jámbor lakosság emésztő szerveinek működésére s a felesleges anyagoknak kiválasztására közvetlen befolyást s századokra szóló privilegiumot nyert consortiumtól, azt

TÁRCA.

A költő jutalma.

A gyertyák fényárt sugároztak, a zene mámorosan hangzott, az érdemelek és az értékes drágakövek a hölgyek ékeiben csillogtak a díszes palota pompás termeiben. Japáni porcellánból készült művészi edények, telerakva ritka virágokkal, állottak itt-ott s köztük fölpipezett vendégek rajzoltak, kik a fal szőnyegvirágaihoz hasonlítottak.

A fiatalág kissé kedvetlenül és akaratlanul látszák a keringőt járni, mintha pirulni kellene azon, ha az ember fiatal és jókedvű. Selyemruha és unalmas szövesztegetés sühogva vonultak keresztül a termen, ha elhangzott a zene. Nem volt hiány oly kedves egyénekben, kik a mutatkozó unalmat és kedvetlenséget eloszlatni igyekeztek.

Az ablakhoz támaszkodva a hosszú függönytől félig eltakarva állt egy ábrándozó költő, ez éj halotti csendességébe és a csillagok ragyogó fényébe elmerülten, — mint eltévedett pillangó, mesterséges virágkoszoruban. — De miért nem maradt ő künn, a csillagos éjliliomai közt, az erdők titokteljes csendjében, a csermely csörgésénél, hogy ellesse az örökké igaz, tiszta természet legszebb titkait?

Azon kitüntetésben részesült, hogy fejedelmének bemutatva, általa néhány leereszkedő szóval boldogított, mely pillanatban minden szemüveg reá volt irányozva, mert kíváncsiak voltak valamennyien, mily hatása lesz e megtisztelő kegynek a fiatal költőre. Hisz az emberek mennyivel több fontosságot tulajdonítanak a fejedelem legkisebb nyájasságának, mint a költő legnagyobb érdemének.

Egy százezeralléros öntudattal bíró bankár mosolyogva irányozta rája arany pápaszemét. — Minő halvány és szegényes kinézésű az ilyen ember, mondá lassu monologban; és gondolatban hozzátevé: Hála neked Istenem, hogy nem vagyok olyan mint ő. Ezzel a bankár zsebébe nyúlt s az aranyakkal alig hallhatólag játszadozott.

Igazán! sugá egy hölgy, kinek éppen nem volt már valami sima homloka — egyik nagyságos szomszédnőjének, — ezek a költők mindenková betolakodnak, még a legjobb társaságokba is! s a legboszantóbb az, hogy ama sajtóságok, melyekről ezelőtt könnyen rájok lehetett ismerni, most csaknem egészen hiányzanak náluk. Azelőtt ügytelenek voltak és elfogultak, mihelyt magasabb rangú közléteket, letiporták ruháinkat, ledöntötték a theátalcát vagy az üvegeket, és e fölötti zavarokban nem tudtak mihez kezdeni, kivált nagyobb-szerű salonban. Most oly tökéletes biztonsággal forognak közöttünk, mintha magukhoz hasonlókkal volnának. Nem kellene tűrni, hogy az efféle gögös emberek még magasabb állású személyek által is oly leereszkedő kegyben részesíttessenek.

Egy fiatalabb halvány hölgy, kit a keringő-ár nem sodort el magával, ily kérdést intézett udvaroncához: Ugyan az Istenért, miféle érdeme lehet ennek az embernek, ki iránt a fejedelem oly leereszkedő volt??

Semmiestre sem méltó a figyelemre, mivel nagysád nem tud felőle semmit, felelé a kérdezett mély bókkal, tudatlanságát az udvariasság hazug leplelve eltakarva. Bizonyosan irt valami gyöngéd érzélgős regényt, elméncskedett az ifjú hölgy; — e részben dicsérem a francia irodalmat. Mily fényesen ír például egy Balzac! Persze a magyar nem is tudhatja, hogy mi az „esprit“?

A költő eközben eltűnt. A csillagos ég ezer kézzel vonta őt magához. Köpenyét keresve a sietségben eltévesztette a ruhatár ajtaját. Valami szűk terembe lépett, hova a holdvilág csak takarékosan és sűrű függönyön hatott keresztül.

— Jöss-e már kedves Fánim? szólalt meg egy lány kellemes gyermekhang.

— Jaj, tán álmodban háborgattalak? mondá könyörületesen a költő. Eltévesztém az ajtót, mint látom, de ha tudnám, hogy dajkád hol található, elhívnám.

— Ah nem, felelt a gyermek kissé bátoritanul. Hagyd Fannit, ő alkalmasint jól mulat és

hiszen én várhatok! Csak a holdat láthatnám jobban, oly nagyon szeretem!

A költő az ablakhoz ment, és félrevoná a függönyt, mire hirtelen ezüst fénytenger tölté el a kis szobát. Most a hóhéher ágyacskából egy kedves, rózsaszínű gyermeket látott föltűnni.

— Köszönöm, mondá a gyermek megindító nyájassággal, most már nem félt az idegen ember-től. Hisz a csendes éjnek ezüst lilomai, a csillagok, most már szobájába néztek! Ki okozott volna neki bajt! És a nyájas ur, ki azonnal teljesítette kívánatát, nem is volt oly tekintetű, mintha szomorítani is tudna.

A költőt vonzotta e kedves leány. Szabad nálad maradnom, kicsikém, mig Fanni visszajön? kérdezé szeliden.

— Oh igen, ha tudsz valami szépet beszélni? — No megkísértjük, viszonzá mosolyogva a költő. És elkezdett beszélni a kicsinykének kellemes regéket virágokról, melyek szárnyakat kaptak és pillangókká lettek, s másokról, melyek tisztán s fehéren virágoztak, a csillagok között fön az égen.

A leányka megragadta a beszélő kezét, és oly erősen tartá, mintha sohasem akarná azt elbocsátani.

Es valóban ily szépen még nem hallott ő beszélni soha, nagy okos szeme a költő ajkain csüngött, mint méh a virágkelyhen.

Egyszer csak benyit a dajka, és nem kevésbé ijedt meg, az idegen láttára. Már késő éj volt; az elbeszélőnek bucsuznia kellett. De a kicsi viszatartá őt, és egy ágyacskáján fekvő rózsabimbót vevén föl, mely anyja bálbokréájából hullott reá, azt a költőnek átnyujtá.

Ez volt jutalma! Pillanatra lehajolt a költő a szép gyermekhez és gyöngéden megcsókoltá. Azután csendesen és elgúnytól távozott a lármás palotából.

A gyermek rózsabimbója hasonlíthatatlanul kedvesebb volt előtte, mint a nagyúri kegyes mosoly. Némethöl: Lazarsfeld Emil.

a ritka sörfőzési jogot, melyhez hasonló, antiquariatsaink sem fognának mai nap már másutt találni.

Mi ugyan az ilyen eset bekövetkezését magunk sem tartjuk valószínűnek addig, míg azok vannak az ügyek élén, kik most intézik körünk működését, de egyes vacantiák mindig fordulnak elő, szükségesnek találtuk tehát ezt is preventív szempontból szóba hozni, hogy még a lehetősége is ki legyen zárva annak, hogy körünk légkörében ez irányból bármi csekély mennyiség is elterjedjen, s mint a bacterium utóvégre az egészséges organismuson erőt vehessen.

Hogy körünk ekkép fokozott jelentőségével mindinkább terjedni, s tagjainak száma itt, s a vidéken is tetemesen szaporodni fog, az előttünk nem szenved kétséget, úgy mint azon sem kételkedünk, hogy idővel Bártfa és Szeben testvérvárosaink is, több körtagsági alapítványt fognak tenni, s a megyebeli pénztintézetek s a takarékpénztárak sem fognak késni egy ilyen közhasznú vállalat ily módon támogatásával módot nyújtani a belépésre oly elvtársainknak is, kik egyedül anyagi tekintetknél fogva nem iratták be eddig magokat a kör tagjai sorába.

A részvét további terjesztése céljából, hogy el ne felejtjük már ezuttal következő javaslatainknak tekintetbe vételét ajánljuk az olvasó közönség becses figyelmébe:

Járassunk a kör számára több és különösen oly hazai lapokat, melyek a helybeli kaszinók által nem tartatnak, — s közhelyeinken sem olvashatók; például a Vadász-lapokat.

Szerezzünk még egy zongorát, hogy az által egy itt még nagyrészt új zeneliteratura ismertetésére s élvezetére nyújtassék alkalom. Az egész városban most senhol sem lehet két zongorára irt zeneszerzeményt játszani, — tétessék az tehát a Széchenyi-körben lehetővé.

Hogy a zene-szakválasztmány az előadandó darabok választására közvetlen befolyást gyakorolhasson hozassa meg maga a választmány azon zeneszerzeményeket, melyek ismertetését szükségessé tartja s eszközölje azok előadását az arra felkérendő műkedvelők által egy bizonyos progressív iránynyal megállapított sorozatban.

Készüljünk már most az őszi hangversenyekre. Őszi előadásaink előreláthatólag igen látogatottak lesznek, mert az új helyiség minden tekintetben meg fog felelni egy hangverseny-közönség igényeinek s a zenélők és hallgatók akkortáig már bizonyosan bele fognak unni — a Boccacciók, Szép Helenák és Galatheák tricotemlékü zenéjébe, melyet most majd minden nyitott ablakból lehet hallani s mely annyi port vert fel Eperjesen, hogy néha készletve érezzük magunk előle a város, hol a Szent-László hegyre felmenekülni.

Szolgálhatnánk még néhány indítvánnyal, de takarékosági szempontból azok közlését máskorra hagyjuk.

Pater Janus.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Nagyságos özv. Antony Istvánné urhölgy az „Eperjesi Széchenyi-kör“ könyvtárát következő becses művekkel gyarapította:

Nádor-émlék. (József nádor élete.) Horváth Mihálytól;

Julius Caesar története. III. Napoleon császáról. (Magyarul Greguss A. és Székely I.-től.) 2 kötet;

Romemlékek. Szerkeszté Beöthy László; Lothair. Regény Disraely-től. 2 kötet; összesen 4 mű 6 kötetben. Mely ajándékot a kör nevében kifejezett köszönete mellett ezennel nyújtáz

A könyvtárnok.

ADATOK

Eperjes szab. kir. város régi jegyzőkönyveiből.

A jelen alkalommal a XVII-ik század közepéből ismét néhány büntetői esetet s az azon alkalmakból ejtett ítéleteket juttatom e lapok hasábjain az olvasó közönség tudomására, melyekből világos következtetést vonhatunk azon kor erkölcsi érzületére és igazságszolgáltatására.

Első sorban álljon itt egy eset annak bizonyításául, hogy hajdanában főképp bűnügyben mily gyorsan végeztek eleink.

„Anno 1642 die 3-a Juny. In causa Relictae Viduae Providi quondam Laurentii Cséplő contra Nicolaum Somosi Fabrum ferrarium, qui in possessione Kellemes eundem Laurentium Cséplő cultro trucidasset, ut de facto vitam cum morte commutasset.

Deliberatum est: Nyilván és Világosan kiteszik mindezen Somosi Kovács Miklós maga nyelve vallásából, mind penighlen több jámbor Embereknek fassiójokból, hogy ez elmúlt Szombat napon, a szomszéd faluban Kellemes az koresmán némely Emberekkel veszekedvén Kovács Miklós, Néhai Cséplő Lőrinc ötletet intette, hogy el hadná az veszekedést és csendesebben lenne, és hogy akkor azon intésért kétszer arcul csapta szegény Cséplő Lőrincet. Cséplő Lőrinc pedig illjen raita tót hatalomért otvaló Birónál akarván panaszkodni, azonban Kovács Miklós el szaladt; annak utánna pedig több emberekkel Cséplő Lőrinc utánna futván, hogy a Biróhoz vigie, ezen Kovács Miklós, nem tudatik, micsoda gonosz lélektől viseltetvén nagj kegyetlenül meghirt Cséplő Lőrincet maga

kezével megh ölte, noha Cséplő Lőrinc annyira nem bántotta, hanem csak az Biróhoz akarta vinni Illj gonosz cselekedetért, azért halált hogy szenvedjen és feje vételessék Törvény szerint itellyük, más gonosz akarabban leveő Embereknek példájára és életeknek megh jobbitásokra.“

Házasságtöréssel vádolt nők felett rendszeren ki lett mondva a halálos ítélet. Ily eset azon időben gyakrabban fordult elő, amint azt a szóban forgó városi jegyzőkönyv igazolja. A többek között:

„Anno 1643 die 27-a februarii: Nyilván ki tetszik az Tanúknak fassiójokból, hasonlóképen ezen Bodnár Dorkának maga nyelve vallásából, hogy ő nem gondolván Teremtő Istennel, maga lelkiismeretével, Istennek parancsolattját megh vette, maga házas Társátul jámbor urátul el álván, más gonosz Emberral alkalmas ideigh paráználkodott. Mihez képest az Nemes Tanács Törvény szerint ezen dolgot revidelálván azt találták és Deliberálták közönségesen igaz Lelkek ismeretek szerint: hogy ezen Bodnár Dorka, illyen nyilván való nagy vétkéért paráznasáért megh büntetődgiék, Wárosunk közepin a Pranger előtt vitetessék és ottan az Hóhértul a feje fegyverrel elütessék; más Embereknek Példájára és életeknek megh jobbitására.“

Az 1655-ik év febr. hó 16-án ismét egy bosszorkánysággal vádolt nő felett mondott ítéletet a városi tanács — amint következők:

„Anno 1655 die 16 februarii. Deliberatum est. Mivel az Kabatné Anna nevű Asszonyi állat, amint megbizonyosodott sok jámborok vallásából, sok iszonyatos gonoszsgot cselekedett, az ő Istentől az megváltó Christusától el szakadtan, az ördögnek szolgálatjára atta magát, a szent keresztsgben tett fogadását megszegte, az keresztény hit ellen sok jámboroknak, ártatlan embereknek ártalmat rosszat csinált, vakított, sántított, bénított, sok rettenetes fájdalmakat kínokat szerzett az emberek testében, annyira, hogy némelyek megh is holtak bele, ördöghi babonásággal gyakorta élt, emberek ártalmára és csalhattására is sok iszonyatos dolgokat cselekedett, és maga is ezekről és egyéb gonosz cselekedetiről maga nyelvével vallást tőtt, annak okáért ez sokféle ördöghi gonosz cselekedetiért őtet az Nemes Tanács az ő érdeme szerint olyan halálra ítélte, hogy valódi tüzre tétessek és megégetessék; más embereknek retentő példájára, hogy illy gonoszsgától magát kiki megóvja és Istenesen jámborul éllyen.“

Igen érdekes továbbá az alább következő eset is, mert ebből kitűnik hogy hajdanában a nemes városi tanács éber figyelemmel kísérte a koresmások úzerkedéseit is s irgalmatlanul sújtotta azokat, akik hamis mértékkel mérték az italokat. Erre vonatkozólag a következő határozatra akadtam:

„Anno 1653 die 7. Novembris. Ist öffendlich auf den Rath Hauss den Paulo Christiani Tischler undt gewesenen Weinschanck in der Ober Vorstadt dieser Stadt Eperies in seiner gegenwarth wegen seines sehr groben verbrochens halber diese Sentenz gesprochen worden.

Weilen Paul Christiani Tischler und gemeiner Stadtgeswesener Weinschanck in der Ober Vorstadt wieder Gott und sein Heiliges worth und dessen ernstlichen befohl schwerlich gesündiget, in seinem Schanckamt nicht allein Wein undt Brantwein Masse dass ist Halben undt Rumpel verfelset, sondern auch gemeiner füsir mit unterschneidung der Spantlöcher selbige erweitert undt also beydes gemeine Stadt undt die gantze Bürgerschaft, ja alle landes Stände, främpte undt einheimische betrogen, undt sich mit falschen heimlich entzogenen Guet, undt vieler armen undt frommen Leuten schaden bereichert, über dieses ahn seinem bürgerlichen undt ampts beiden Körperlich auff dem Rathhaus öffentlich geleisteten Eydes pflichten Eydrichig worden (welcher Ursachen halber ehr billig eines schmachlichen Todes hette sollen sterben und afficiret werden) in ansehen seiner armen Unschuldigen und Unmündigen Kindern und anderer hohen respecten, nur mit dieser straff gezüchtigt, nehmlich dass er anfangs dess bürgerrechtes soll geübrigt sein, Item bis Andrae tag dieses Jahres sich auss der Stadt mache, und in der Vorstadt wohne, undt die Zeit seines lebens in der Stadt oder zwischen der Stadtmauer nicht hause. Demnach werden alle ge gemeiner Stadt richtige schulden, so er laut liquidirter Rathung restiret, aus seinem gütern exequiret undt bezahlt genommen undt er wegen seines oberzehnten verbrochens in flor. 1200 — gestraffet: anderen zum mercklichen exempel, dass sie vornem guttes thun, sich främlich undt ehrlich verhalten, undt die untreu undt schändlichen geitz, als ain laster alles üfels meiden, sich ehrlicher handtarbeit oder gewerbes gebrauchen, undt bey erbens Gott dienen undt treulich Gott ahnrufen, dass er ihnen einen guten geist verleiche undt sie vor solchen Übel behütten wolle. Im fal er aber hinfüro im geringsten wieder seine Obrigkeit oder dero mitglieder sich versündigen wollte, so er laut seines reverses Sententioniret werde undt dass leben verwürket haben.“

Ezen eredeti határozat másolása közben arra gondoltam, hogy ugyancsak tetemes évi jövedelmet biztosíthatna magának városunk, akkor, ha napjainkban — bár szelidebb módon — megbírságotná esetrel-estere mind azon italmérőket, kik a teljes mértékét ki nem szolgáltatják. Lasztkay László.

Különfélék.

Nekrológ. Lapunk zártakor vesszük a gyász-hirt, hogy Szepesházy Nándor 1848/49-ki honvédszázár alezredez s városunk köztisztvisletben részesült polgára, hosszu kinos szenvedés után ma reggel élete 64-ik évében meghalt. Béke hamvaira!

Megyénkben jelenleg több országos nevezetesség idozik. Irányi Dániel, Hodossy Imre, Bujanovics Sándor e napokban érkeztek családjaik körébe. Grünwald Béla Kis-Sároson van látogatóban Hodossyknál — Továbbá augusztus 3-án fog Eperjesre érkezni s itt vagy két napot tölteni Volkman Róbert, a jelenleg élő kamara-zeneköltők legjelesbbike s az országos zeneakademia nagyrédemű tanára.

Magyarországi Kárpát-egylet. Az egyleti választmány körövénye. I. A rendes évi közgyűlés az alapszabályok értelmében f. évi aug. hó 1-én d. e. 10 órakor Tátrafüreden tartatik meg. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy minél számosságban sziveskedjenek megjelenni. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1880—81-iki költségvetés megállapítása. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Tisztújítás. Elnök, két alelnök, pénztárnok, titkár és a választmányi tagok megválasztása. II. Közvetlenül a közgyűlés után következő előadások tartatnak: a) Dr. Szontágh Miklós „a havasi levegőről a Tátrán“ magyar nyelven; b) Scherfel Aurél „a Tátrában előforduló növények physiognomiájáról“, német nyelven; c) Szabó Veronika kisasszony, Egnernek „Tátrai emlékek“ című zeneszerzeményét zongorán fogja játszani. Ezen előadások az egylet felhívása folytán tartatnak. III. A t. c. egyleti tagok arra figyelmeztetnek, hogy Tátrafüredre, valamint Új-Tátrafüredre szóló mérsékelt áru térti menetjegyeket váltsanak. IV. A közgyűlés a tátrafüredi kávéház gyógytermében fog megtartatni. Ugyanott reggeli 8 órakor még egy választmányi gyűlés tartatik. V. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy a közgyűlés napján az egylet jelvényét viseljék. VI. A közebedre szóló jegyek, délelőtt a fürdői irodában válthatók. — Ugyanott egyleti jelvények 1 frtért s vászonra feszített Tátraterképek is 50 kr.-ért mindenkor kaphatók. Az egyleti választmány nevében: Zvarinyi Sándor, egyleti titkár.

A megyénél üresedésbe jött főjegyzői állomás a szeptemberi évnegyedes bizottmányi közgyűlés alkalmával fog betöltetni.

Hibaigazítás. A múlt számban a különfélék rovatában közölt ezen sorok helyett „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdetve, hogy Eperjes sz. kir. város egykori főbirája“ stb. ez olvasandó: „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdetve, hogy Kádas Miklós, Eperjes sz. kir. város egykori főbirája“ stb.

Homonna város t. előjáróságától a következő sorokat vettük: „Tek szerkesztő ur! A homonnai tűzkárvallottak felségélyezésére Ungár Géza Sebeskellemesen alkalmazásban lévő gazdasági gyakovnok ur által 17 frtnyi gyűjtött segélyadomány ezen városi előjárósághoz beküldetvén; mennyiben az adakozók eperjesi lakosok, hazafiai üdvözlettel felkérjük tekintetes szerkesztő urat, miszerint a /-alatt mellékelt adakozók névsorát, a szegény tűzkárvallottak nevében nyilvános köszönetünk közlése mellett becses lapjában közzétenni méltóztassék. Adakozók névsora: 1. Sziklay Henrik 1 frt. 2. Oswald Dániel 1 frt. 3. Hartmann D. 1 frt. 4. Dr. Propper Adolf 2 frt. 5. Rosenberg Veron 1 frt. 6. Schwarz Regina 1 frt. 7. Klein Jakob 1 frt. 8. Neumann Albert 1 frt. 9. Horovicz Aron 1 frt. 10. Bleuer Lipót 1 frt. 11. Deutsch Lipót 1 frt. 12. Adler Samu Kapi. 2 frt. 13. Bottenstein Ignác 1 frt. 14. Eichner Sáli 1 frt. 15. Grünman Arnold 1 frt. Összesen 17 frt o. é. Homonnán, 1880-ik évi julius hó 26-án. Kranzthor Jakob városi jegyző. Zslinszky Géza városi főbiró.“

A budapesti kereskedelmi akademia, a hogy lapunk hirdetési rovatában is említve van — f. é. szeptember 1-én nyitja meg a 24-dik iskolaévet, és e, minden tekintetben példásan vezetett intézet, mely kitűnő tanerei és tervei miatt még a külföld előtt is tekintélytel bir, a tanszakmában mindazt nyújtja, a mi e tekintetben a jelenkorban követeltetik.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. Legközelebb
R. Arnold. Alkalmilag.
P. Gy. A legközelebbi számok valamelyikében. Üdvözlünk!

Eperies, den 30. Juli.

Schon seit Jahren ist bei uns viel über die Nothwendigkeit gesprochen worden, die Urachen der häufigen Überschwemmungen des Szekely zu beseitigen und hiedurch den mitunter bedeutenden Schäden, von welchen die Kompossessoren infolge dieser Plage heimgejucht werden, gründlich vorzubeugen.

Als Ursache der Überschwemmungen wurde in erster Reihe die Soóvárer Wasserwehre bezeichnet und fanden daher — wie bekannt — langwierige Beratungen und Unterhandlungen statt, welche die Beseitigung der Wasserwehre bezweckten, jedoch zu keinem Resultate führten, obgleich seitens der Jurisdiction ein günstiger Beschluß gefaßt wurde, demgemäß die Wehre abgetragen werden sollte.

führung
Koffenei
welche
wenn die
auch fern
All
genomme
die Not
öffentlich
dern auf
sicht gen
arbeiten
ein auf
lirte Pla
gediegen
nung the
Do
daß die
technisch
wehre, so
wurde al
lirung be
jedoch ein
men habe
erzielt we
und so a
sondern u
erwarten
fen würd
Hper zu
Kau
gerathen,
Sebes-Ke
um dielet
Einflüssen
Das
die Seleg
plante S
Szekely-
Wehre ver
denbringen
Stelle Be
aber seit
Anprüfche
wären.
Da
— die wir
beobachtet
falls es
fehrenden
die Verein
beschließen
vielen Stel
welches dem
Hemmnisse
Repra
um 3 Uhr
Repräsentan
Komm
wird der he
in Betreff d
Raupen vor
Der
Tanzjaal un
ben, welche
auf einjähri
Anfang Aug
Gelegenheit
anprüchlos
18 Jahren
nigstens —
Aufstellung
welches als
Nufstand u
auf denselben
wiefern wir
züglic organ
Weiße verla
tergeillhaft
vics, Subay,
Mannberger
Bofor, Lufy
und zuletzt
welcher sich
Kornelia Mit
Frau Zador,
gefeierte Kü
Villa Bulhov
Afrobaten,
„weltberühm
Ms. Pilly M
Kloß, die
aufführen.
ternächliche
spielerkünst
Kalopinte-G
des Zuhau
seine Gefich
Bühne ging
auf und ab
auf denselben
Künstlerinnen
tum. Dann
lungen, Def
duktionen. S
in irgend ein
alles Ströbich

a ritka sörfőzési jogot, melyhez hasonló, antiquariatusaink sem fognának mai nap már másutt találni.

Mi ugyan az ilyen eset bekövetkezését magunk sem tartjuk valószínűnek addig, míg azok vannak az ügyek élén, kik most intézik körünk működését, de egyes vacantiák mindig fordulnak elő, szükségesnek találtuk tehát ezt is preventív szempontból szóba hozni, hogy még a lehetősége is ki legyen zárva annak, hogy körünk légkörében ez irányból bármi csekély mennyiség is elterjedjen, s mint a bacterium utóvégre az egészséges organismuson erőt vehessen.

Hogy körünk ekkép fokozott jelentőségével mindinkább terjedni, s tagjainak száma itt, s a vidéken is tetemesen szaporodni fog, az előttünk nem szenved kétséget, úgy mint azon sem kételkedünk, hogy idővel Bártfa és Szeben testvérvárosaink is, több kortagsági alapítványt fognak tenni, s a megyebeli pénztézetek s a takarékpénztárak sem fognak késni egy ilyen közhasznú vállalat ily módóni támogatásával módot nyújtani a belépésre oly elvtársainknak is, kik egyedül anyagi tekintetnél fogva nem iratták be eddig magokat a kör tagjai sorába.

A részvét további terjesztése céljából, hogy el ne felejtjük már ezuttal következő javaslatainknak tekintetbe vételét ajánljuk az olvasó közönség becses figyelmébe:

Járassunk a kör számára több és különösen oly hazai lapokat, melyek a helybeli kaszinók által nem tartatnak, — s közhelyeinken sem olvashatók; például a Vadász-lapokat.

Szerezzünk még egy zongorát, hogy az által egy itt még nagyrészt új zeneliteratura ismertetésére s élvezetére nyújtassék alkalom. Az egész városban most senol sem lehet két zongorára irt zeneszerzeményt játszani, — tétessék az tehát a Széchenyi-körben lehetővé.

Hogy a zene-szakválasztmány az előadandó darabok választására közvetlen befolyást gyakorolhasson hozassa meg maga a választmány azon zeneszerzeményeket, melyek ismertetését szükségessé tartja s eszközölje azok előadását az arra felkérendő műkedvelők által egy bizonyos progressív iránynyal megállapított sorozatban.

Készüljünk már most az őszi hangversenyekre. Őszi előadásaink előreláthatólag igen látogatottak lesznek, mert az új helyiség minden tekintetben meg fog felelni egy hangverseny-közönség igényeinek s a zenélők és hallgatók akkoráig már bizonyosan bele fognak unni — a Boccacciók, Szép Helenák és Galatheák tricotelemliki zenéjébe, melyet most majd minden nyitott ablakból lehet hallani s mely annyi port vert fel Eperjesen, hogy néha készletve érezzük magunk előle a város, hol a Szent-László hegyre felmenekülni.

Szorgálhatnánk még néhány indítványnyal, de takarékosági szempontból azok közlését máskorra hagyjuk.

Pater Janus.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Nagyságos özv. Antony Istváné urhölgy az „Eperjesi Széchenyi-kör“ könyvtárát következő becses művekkel gyarapította:

Nádor-émlék. (József nádor élete.) Horváth Mihálytól;

Julius Caesar története. III. Napoleon császártól. (Magyarul Greguss Á. és Székely I.-től.) 2 kötet;

Romemlékek. Szerkeszté Beöthy László;

Lothair. Regény Disraely-től. 2 kötet;

összesen 4 mű 6 kötetben. Mely ajándékot a kör nevében kifejezett köszönete mellett ezennel nyújtáz

A könyvtárnok.

ADATOK

Eperjes szab. kir. város régi jegyzőkönyveiből.

A jelen alkalommal a XVII-ik század közepéből ismét néhány büntetési esetet s az azon alkalmakból ejtett ítéleteket juttatom e lapok hasábjain az olvasó közönség tudomására, melyekből világos következtetést vonhatunk azon kor erkölcsi érzületére és igazságszolgáltatására.

Első sorban álljon itt egy eset annak bizonyításául, hogy hajdanában főképp bűnügyben mily gyorsan végeztek eleink.

„Anno 1642 die 3-a Juny. In causa Relictae Viduae Providi quondam Laurentii Cséplő contra Nicolaum Somosi Fabrum ferrarium, qui in possessione Kellemes eundem Laurentium Cséplő cultro trucidasset, ut de facto vitam cum morte commutasset.

Deliberatum est: Nyilván és Világosan kiteszik mindezen Somosi Kovács Miklós maga nyelve vallásából, mind penighen több jámbor Embereknek fassiójokból, hogy ez elmúlt Szombat napon, a szomszéd faluban Kellemest a koresmán némely Emberekkel veszekedvén Kovács Miklós, Néhai Cséplő Lőrinc ötletet intette, hogy el hadná az veszekedést és csendesebben lenne, és hogy akkor azon intésért kétszer arcul csapta szegény Cséplő Lőrincet. Cséplő Lőrinc pedig illjen raita tót hatalomért otvaló Birónál akarván panaszkodni, azonban Kovács Miklós el szaladt; annak utána pedig több embereket Cséplő Lőrinc utána futván, hogy a Biróhoz vigye, ezen Kovács Miklós, nem tudatik, micsoda gonosz lélektől viseltetvén nagy kegyetlenül meghirt Cséplő Lőrincet maga

kezével megh ölte, noha Cséplő Lőrinc annyira nem bántotta, hanem csak az Biróhoz akarta vinni Illj gonosz cselekedetért, azért halált hogy szenvedjen és feje vétessék Törvény szerint itellyük, más gonosz akarásban leveő Embereknek példájára és életeknek megh jobbitásokra.“

Házasságtöréssel vádolt nők felett rendszeren ki lett mondva a halálos ítélet. Ily eset azon időben gyakrabban fordult elő, amint azt a szóban forgó városi jegyzőkönyv igazolja. A többek között:

„Anno 1643 die 27-a februarii: Nyilván ki tetszik az Tanúknak fassiójukból, hasonlóképen ezen Bodnár Dorkának maga nyelve vallásából, hogy ő nem gondolván Teremtő Istennel, maga lelkiismeretével, Istennek parancsolatját megh vetette, maga házas Társátul jámbor urátul el álván, más gonosz Emberral alkalmas ideigh paráznalkodott. Mihez képest az Nemes Tanács Törvény szerint ezen dolgot revideálván azt találták és Deliberálták közönségesen igaz Lelkek ismeretek szerint; hogy ezen Bodnár Dorka, ilyen nyilván való nagy vétkeért paráznaságért megh büntetődgiék, Wárosunk közepin a Pranger előtt vitetessék és ottan az Hóhértul a feje fegyverrel elütessék; más Embereknek Peldájára és életeknek megh jobbitására.“

Az 1655-ik év febr. hó 16-án ismét egy boszorkánysággal vádolt nő felett mondott ítéletet a városi tanács — amint következők:

„Anno 1655 die 16 februarii. Deliberatum est. Mivel az Kabatné Anna nevű Asszonyi állat, amint megbizonyosodott sok jámborok vallásából, sok iszonyatos gonoszszágot cselekedett, az ő Istentől az megváltó Christusától el szakadtan, az ördögnek szolgálatjára atta magát, a szent keresztésben tett fogadását megszegte, az keresztény hit ellen sok jámboroknak, ártatlan embereknek ártalmat rosszat csinált, vakított, sántított, bénított, sok rettenetes fájdalmakat kínokat szerzett az emberek testében, annyira, hogy némelyek megh is holtak bele, ördöghi babonassággal gyakorta élt, emberek ártalmára és csalhattására is sok iszonyatos dolgokat cselekedett, és maga is ezekről és egyéb gonosz cselekedetiről maga nyelvél vallást tött, annak okáért ez sokféle ördöghi gonosz cselekedetiért ötlet az Nemes Tanács az ő érdeme szerint olyan halálra ítélte, hogy valódi tüzre tétessék és megégettessék; más embereknek retentő példájára, hogy ily gonoszszágtól magát kiki megóvja és Istenesen jámborul éllyen.“

Igen érdekes továbbá az alább következő eset is, mert ebből kitünik hogy hajdanában a nemes városi tanács éber figyelemmel kísérte a koresmások üzérkedéseit is s irgalmatlanul sújtotta azokat, akik hamis mértékkel mérték az italokat. Erre vonatkozólag a következő határozatra akadtam:

„Anno 1653 die 7. Novembris. Ist öffentlich auf den Rath Hauss den Paulo Christiani Tischler undt gewesenen Weinschanck in der Ober Vorstadt dieser Stadt Eperies in seiner gegenwarth wegen seines sehr groben verbrechens halber diese Sententz gesprochen worden.

Weilen Paul Christiani Tischler und gemeiner Stadtgeswesener Weinschanck in der Ober Vorstadt wieder Gott und sein Heiliges worth und dessen ernstlichen befohl schwerlich gesündiget, in seinem Schanckamt nicht allein Wein undt Branntwein Masse dass ist Halben undt Rümpel verfelset, sondern auch gemeiner füsir mit unterschneidung der Spantlöcher selbige erweirt undt also beydes gemeine Stadt undt die gantze Bürgerschaft, ja alle landes Stände, främpte undt einheimische betrogen, undt sich mit falschen heimlich entzogenen Guet, undt vieler armen undt frommen Leuten schaden bereichert, über dieses ahn seinem bürgerlichen undt ampts beiden Körperlich auff dem Rathhaus öffentlich geleisteten Eydes pflichten Eydrüchig worden (welcher Ursachen halber ehr billig eines schmächlichen Todes hette sollen sterben und afficiret werden) in ansehen seiner armen Unschuldigen und Unmündigen Kindern und anderer hohen respecten, nur mit dieser straff gezüchtigt, nehmlich dass er anfangs dess bürgerrechtes soll geübrigt sein, Item bis Andreae tag dieses Jahres sich auss der Stadt mache, und in der Vorstadt wohne, undt die Zeit seines lebens in der Stadt oder zwischen der Stadtmauer nicht hause. Demnach werden alle gemeiner Stadt richtige schulden, so er laut liquidirter Rathung restiret, aus seinem gütern exquiret undt bezahlt genommen undt er wegen seines oberzehnten verbrechens in flor. 1200 — gestraffet: anderen zum mercklichen exempel, dass sie vornem guttes thun, sich främlich undt ehrlich verhalten, undt die untreü undt schändlichen geitz, als ain laster alles üfels meiden, sich ehrlicher handtarbeit oder gewerbes gebrauchen, undt bey erbens Gott dienen undt treulich Gott ahnruffen, dass er ihnen einen guten geist verleiche undt sie vor solchen Übel behütten wolle. Im fal er aber hinfüro im geringsten wieder seine Obrigkeit oder dero mitglieder sich versündigen wolle, so er laut seines reverses Sententioniret werde undt dass leben verwürket haben.“

Ezen eredeti határozat másolása közben arra gondoltam, hogy ugyancsak tetemes évi jövedelmet biztosíthatna magának városunk, akkor, ha napjainkban — bár szelidebb módon — megbírságotna esetiről-esetre mind azon italmérokot, kik a teljes mértéket ki nem szolgáltatták. *Lasztkay László.*

Különfélék.

Nekrolog. Lapunk zártakor vesszük a gyász-hírt, hogy Szepesházy Nándor 1848/49-ki honvédszázár alezredes s városunk köztisztvisletben részesült polgára, hosszu kinos szenvedés után ma reggel élete 64-ik évében meghalt. Béke hamvaira!

Megyénkben jelenleg több országos nevezetesség idözik. Irányi Dániel, Hodossy Imre, Bujanovics Sándor e napokban érkeztek családjaik körébe. Grünwald Béla Kis-Sároson van látogatóban Hodossyéknaál — Továbbá augusztus 3-án fog Eperjesre érkezni s itt vagy két napot tölteni Volkman Róbert, a jelenleg élő kamara-zeneköltök legjelesbbike s az országos zeneakademia nagyérdemü tanára.

Magyarországi Kárpát-egylet. Az egyleti választmány körözüvénye. I. A rendes évi közgyűlés az alapszabályok értelmében f. évi aug. hó 1-én d. e. 10 órakor Tátrafüreden tartatik meg. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy minél számosabban sziveskedjenek megjelenni. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1880—81-iki költségvetés megállapítása. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Tisztújítás. Elnök, két alelnök, pénztárnok, titkár és a választmányi tagok megválasztása. II. Közvetlenül a közgyűlés után következő előadások tartatnak: a) Dr. Szontágh Miklós „a havasi levegőről a Tátrán“ magyarul; b) Scherfel Aurél „a Tátrában előforduló növények physiognomiájáról“, német nyelven; c) Szabó Veronika kisasszony, Egnernek „Tátrai emlékek“ címü zeneszerzeményét zongorán fogja eljátszani. Ezen előadások az egylet felhívása folytán tartatnak. III. A t. c. egyleti tagok arra figyelmeztetnek, hogy Tátrafüredre, valamint Uj-Tátrafüredre szóló mérsékelt áru térti menetjegyeket váltsanak. IV. A közgyűlés a tátrafüredi kávéház gyógytermében fog megtartatni. Ugyanott reggeli 8 órakor még egy választmányi gyűlés tartatik. V. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy a közgyűlés napján az egylet jelvényét viseljék. VI. A közbejövő szülő jegyek, délelőtt a fürdői irodában válthatók. — Ugyanott egyleti jelvények 1 frtért s vászonra feszített Tátraterképek is 50 kr.-ért mindenkor kaphatók. Az egyleti választmány nevében: Zvarinyi Sándor, egyleti titkár.

A megyénél üresedésbe jött főjegyzői állomás a szeptemberi évnegyedes bizottmányi közgyűlés alkalmával fog betöltetni.

Hibaigazítás. A mult számban a különfélék rovatában közölt ezen sorok helyett „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdetve, hogy Eperjes sz. kir. város egykori főbirája“ stb. ez olvasandó: „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdetve, hogy Kádas Miklós, Eperjes sz. kir. város egykori főbirája“ stb.

Homonna város t. előjáróságától a következő sorokat vettük: „Tek. szerkesztő ur! A homonnai tűzkárvallottak felségélyezésére Ungár Géza Sebeskellemesen alkalmazásban lévő gazdasági gyakornok ur által 17 frtnyi gyűjtött segélyadomány ezen városi előjárósághoz beküldetvén; mennyiben az adakozók eperjesi lakosok, hazafiai üdvözlettel felkérjük tekintetes szerkesztő urat, miszerint a /-alatt mellékelt adakozók névsorát, a szegény tűzkárvallottak nevében nyilvános közönetünk közlése mellett becses lapjában közzétenni méltóztatásék. Adakozók névsora: 1. Sziklay Henrik 1 frt. 2. Oswald Dániel 1 frt. 3. Hartmann D. 1 frt. 4. Dr. Propper Adolf 2 frt. 5. Rosenberg Veron 1 frt. 6. Schwarz Regina 1 frt. 7. Klein Jakob 1 frt. 8. Neumann Albert 1 frt. 9. Horovicz Aron 1 frt. 10. Bleuer Lipót 1 frt. 11. Deutsch Lipót 1 frt. 12. Adler Samu Kapi. 2 frt. 13. Bottenstein Ignác 1 frt. 14. Eichner Sáli 1 frt. 15. Grünman Arnold 1 frt. Összesen 17 frt o. é. Homonnán, 1880-ik évi julius hó 26-án. Kranzthor Jakob városi jegyző. Zslinszky Géza városi főbiró.“

A budapesti kereskedelmi akademia, a hogy lapunk hirdetési rovatában is emlíve van — f. é. szeptember 1-én nyitja meg a 24-dik iskolaévet, és e, minden tekintetben példásan vezetett intézet, mely kitünő tanerői és terveir miatt még a külföld előtt is tekintélylyel bír, a tanszakmában mindazt nyújtja, a mi e tekintetben a jelenkorban követeltetik.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. Legközelebb
R. Arnold. Alkalmilag.
P. Gy. A legközelebbi számok valamelyikében. Üdvözetünket!

Eperies, den 30. Juli.

Schon seit Jahren ist bei uns viel über die Nothwendigkeit gesprochen worden, die Ursachen der häufigen Überschwemmungen des Szekcső zu beseitigen und hiedurch den mitunter bedeutenden Schäden, von welchen die Kompossefforen infolge dieser Plage heimgejucht werden, gründlich vorzubeugen.

Als Ursache der Überschwemmungen wurde in erster Reihe die Soóvárer Wasserwehre bezeichnet und fanden daher — wie bekannt — langwierige Beratungen und Unterhandlungen statt, welche die Beseitigung der Wasserwehre bezweckten, jedoch zu keinem Resultate führten, obgleich seitens der Jurisdiction ein günstiger Beschluß gefaßt wurde, demgemäß die Wehre abgetragen werden sollte.

führung
Koffene
welche
wenn die
auch fern
genomme
die Noth
öffentlich
dern auch
sicht gen
arbeiten
ein auß
lirte Ma
gediegen
nung the
Do
daß die
technisch
wehre, so
wurde al
lirung be
jedoch ein
men habe
erzielt we
und fo
sondern n
erwarten
fen würd
Dpfer zu
Kau
gerathen,
Sebes-Ke
um dielet
Einflüßen
Das
die Seleg
plante S
Szekcső-
Wehre ver
denbringen
Stelle Bes
aber seit
Anprüfche
wären.
Da
— die w
beobachtet
falls es er
fehrenden
die Verein
beschließen
vielen Stel
welches den
Nennnisse
Reprä
um 3 Uhr
Repräntam
Komm
wird der he
in Betreff
Raupen vor
Der
Danzjaal un
ben, welche
auf einjähr
Anfang Aug
Gelegenheit
anprüchlos
18 Jahren
nigstens —
Aufstellung
welches als
Nuhstand u
auf denselben
wiefern wir
züglic organ
Weiße verleh
tergeilichaf
vics, Subon
Mannsberger
Bofor, Kafu
und zuletzt
welcher sich
Kornelia Mi
Frau Zador,
gefeierte Kü
Villa Bulhov
Aftrobaten,
„weltberühm
Ms. Lilly M
Kloß, die
aufführen.
ternächliche
Spielerkänste,
Kalotypinte-
des Zuschaue
eine Gefisch
Bühne ging
auf und ab
auf denselben
Künstlerinnen
tum. Dann
lungen, Def
duktionen.
in irgend ein
alles Trübj

a ritka sörfőzési jogot, melyhez hasonló, antiqvariusaink sem fognának mai nap már másutt találni.

Mi ugyan az ilyen eset bekövetkezését magunk sem tartjuk valószínűnek addig, míg azok vannak az ügyek élén, kik most intézik körünk működését, de egyes vacantiák mindig fordulnak elő, szükségesnek találtuk tehát ezt is preventív szempontból szóba hozni, hogy még a lehetősége is ki legyen zárva annak, hogy körünk légkörében ez irányból bármi csekély mennyiség is elterjedjen, s mint a bacterium utóvégre az egészséges organismuson erőt vehessen.

Hogy körünk ekkép fokozott jelentőségével mindinkább terjedni, s tagjainak száma itt, s a vidéken is tetemesen szaporodni fog, az előttünk nem szenved kétséget, úgy mint azon sem kételkedünk, hogy idővel Bártfa és Szeben testvérvárosaink is, több körtagsági alapítványt fognak tenni, s a megyebeli pénztintézetek s a takarékpénztárak sem fognak késmi egy ilyen közhasznú vállalat ily módon támogatásával módot nyújtani a belépésre oly elvtársainknak is, kik egyedül anyagi tekintetektől fogva nem iratták be eddig magokat a kör tagjai sorába.

A részvét további terjesztése céljából, hogy el ne felejtjük már ezuttal következő javaslatainknak tekintetbe vételét ajánljuk az olvasó közönség becses figyelmébe:

Járassunk a kör számára több és különösen oly hazai lapokat, melyek a helybeli kaszinók által nem tartatnak, — s közhelyeinke sem olvashatók; például a Vadász-lapokat.

Szerezünk meg egy zongorát, hogy az által egy itt még nagyrészt új zeneliteratura ismertetésére s élvezetére nyujtassék alkalom. Az egész városban most senki sem lehet két zongorára irt zeneszerzeményt játszani, — tétessék az tehát a Széchenyi-körben lehetővé.

Hogy a zene-szakválasztmány az előadandó darabok választására közvetlen befolyást gyakorolhasson hozassa meg maga a választmány azon zeneszerzeményeket, melyek ismertetését szükségese tartja s eszközölje azok előadását az arra felkérendő műkedvelők által egy bizonyos progressiv irányú megállapított sorozatban.

Készüljünk már most az őszi hangversenyekre. Őszi előadásaink előreláthatólag igen látogatottak lesznek, mert az új helyiség minden tekintetben meg fog felelni egy hangverseny-közönség igényeinek s a zenélők és hallgatók akoraig már bizonyosan bele fognak unni — a Boccacciók, Szép Helenák és Galatheák tricot- emlékü zenéjébe, melyet most majd minden nyitott ablakból lehet hallani s mely annyi port vert fel Eperjesen, hogy néha készletre érezzük magunk előle a város, hol a Szent-László hegyre felmenekülni.

Szolgálhatnánk még néhány indítvánnyal, de takarékosági szempontból azok közlését máskorra hagyjuk.

Pater Janus.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Nagyságos özv. Antony Istvánné urhölgy az „Eperjesi Széchenyi-kör“ könyvtárát következő becses művekkel gyarapította:

Nádor-emlék. (József nádor élete.) Horváth Mihálytól;

Julius Caesar története. III. Napoleon császártól. (Magyarul Greguss Á. és Székely I.-től.) 2 kötet;

Romemlékek. Szerkeszté Beöthy László; Lothair. Regény Disraeli-től. 2 kötet;

Összesen 4 mü 6 kötetben. Mely ajándékot a kör nevében kifejezett köszönete mellett ezennel nyújtázt.

A könyvtárnok.

ADATOK

Eperjes szab. kir. város régi jegyzőkönyveiből.

A jelen alkalommal a XVII-ik század közepéből ismét néhány büntési esetet s az azon alkalmakból ejtett ítéleteket juttatom e lapok hasábjain az olvasó közönség tudomására, melyekből világos következtetést vonhatunk azon kor erkölcsi érzületére és igazságszolgáltatására.

Első sorban álljon itt egy eset annak bizonyításául, hogy hajdanában főképp bűnügyben mily gyorsan végeztek eleink.

„Anno 1642 die 3-a Juny. In causa Relictae Viduae Providi quondam Laurentii Cséplő contra Nicolaum Somosi Fabrum ferrarium, qui in possessione Kellemes eundem Laurentium Cséplő cultro trucidasset, ut de facto vitam cum morte commutasset.

Deliberatum est: Nyilván és Világosan kiteszik mindezen Somosi Kovács Miklós maga nyelve vallásából, mind penighlen több jámbor Embereknek fassiojokból, hogy ez elmúlt Szombat napon, a szomszéd faluban Kellemest a koresmán némely Emberekkel veszekedvén Kovács Miklós, Néhai Cséplő Lőrinc ötet intette, hogy el hadná az veszekedést és csendesebben lenne, és hogy akkor azon intérsért kétszer arcul csapta szegény Cséplő Lőrincet. Cséplő Lőrinc pedigh illjen raita töt hatalomért otvaló Bírónál akarván panaszkodni, azonban Kovács Miklós el szaladt; annak utána pedigh több emberekkel Cséplő Lőrinc utána futván, hogy a Bíróhoz vigie, ezen Kovács Miklós, nem tudatik, micsoda gonosz lélektől viseltetvén uagi kegyetlenül meghirt Cséplő Lőrincet maga

kezével megh ölte, noha Cséplő Lőrinc annyira nem bántotta, hanem csak az Bíróhoz akarta vinni Illy gonosz cselekedetért, azért halált hogy szenvedjen és feje vétessék Törvény szerint itellyük, más gonosz akarabtan leveő Embereknek példájára és életeknek megh jobbitásokra.“

Házasságtöréssel vádolt nők felett rendszeren ki lett mondva a halálos ítélet. Ily eset azon időben gyakrabban fordult elő, amint azt a szóban forgó városi jegyzőkönyv igazolja. A többek között:

„Anno 1643 die 27-a februarii: Nyilván ki tetszik az Tanúknak fassiojokból, hasonlóképen ezen Bodnár Dorkának maga nyelve vallásából, hogy ő nem gondolván Teremtő Istennel, maga lelkiismeretével, Istennek parancsolattját megh vetette, maga házasságát járbor urától el álván, más gonosz Emberrel alkalmas ideigh paráználkodott. Mihez képest az Nemes Tanács Törvény szerint ezen dolgot revideálván azt találták és Deliberálták közönségesen igaz Lelkek ismeretek szerint; hogy ezen Bodnár Dorka, ilyen nyilván való nagy vétkeért paráznasáért megh büntetődgiék, Wárosunk közepin a Pranger előtt vitetessék és ottan az Hóhértul a feje feigverrel elütessék; más Embereknek Példájára és életeknek megh jobbitására.“

Az 1655-ik év febr. hó 16-án ismét egy bosszorkánysággal vádolt nő felett mondott ítéletet a városi tanács — amint következik:

„Anno 1655 die 16 februarii. Deliberatum est. Mivel az Kabatné Anna nevű Asszonyi állat, amint megbizonyosodott sok jámborok vallásából, sok iszonyatos gonoszsgát cselekedett, az ő Istentől az megváltó Christusától el szakadtan, az ördögnek szolgálatjára atta magát, a szent keresztsgben tett fogadását megszegte, az keresztény hit ellen sok jámboroknak, ártatlan embereknek ártalmat rosszat csinált, vakított, sántított, bénított, sok rettenetes fájdalmakat kínokat szerzett az emberek testében, annyira, hogy némelyek meg is holtak bele, ördöghi babonásággal gyakorta élt, emberek ártalmára és csalhattására is sok iszonyatos dolgokat cselekedett, és maga is ezekről és egyéb gonosz cselekedetiről maga nyelvvel vallást töt, annak okáért ez sokféle ördöghi gonosz cselekedetiért ötet az Nemes Tanács az ő érdeme szerint olyan halálra ítélte, hogy valódi tüzre tétessék és megégettessék; más embereknek rettentő példájára, hogy illy gonoszsgától magát kiki megóvja és Istenesen jámborul éllyen.“

Igen érdekes továbbá az alább következő eset is, mert ebből kitünik hogy hajdanában a nemes városi tanács előfigyelemmel kísérte a koresmárosok üzérkedéseit is s irgalmatlanul sújtotta azokat, akik hamis mértékkel mértek az italokat. Erre vonatkozólag a következő határozatra akadtam:

„Anno 1653 die 7. Novembris. Ist öffendlich auf den Rath Hauss den Paulo Christiani Tischler undt gewesenenen Weinschanck in der Ober Vorstadt dieser Stadt Eperies in seiner gegenwarth wegen seines sehr groben verbrochens halber diese Sententz gesprochen worden.

Weilen Paul Christiani Tischler und gemeiner Stadtgeswesener Weinschanck in der Ober Vorstadt wieder Gott und sein Heiliges worth und dessen ernstlichen befohl schwerlich gesündiget, in seinem Schanckampft nicht allein Wein undt Brantwein Mässe dass ist Halben undt Rumpel verfelset, sondern auch gemeiner füsir mit unterschneidung der Spantlöcher selbige erweitert undt also beydes gemeine Stadt undt die ganze Bürgerschaft, ja alle landes Stände, främbte undt einheimische betrogen, undt sich mit falschen heimlich entzogenen Guet, undt vieler armen undt frommen Leuten schaden bereichert, über dieses ahn seinem bürgerlichen undt ampts beiden Körperlich auff dem Rathhaus öffentlich geleisteten Eydes plichten Eydrüchig worden (welcher Ursachen halber ehr billig eines schmächlichen Todes hette sollen sterben undt afficiret werden) in ansehen seiner armen Unschuldigen und Unmündigen Kindern undt anderer hohen respecten, nur mit dieser straff geztüchtiget, nemlich dass er anfangs dess bürgerrechtes soll geübriget sein, Item bis Andreae tag dieses Jahres sich auss der Stadt mache, undt in der Vorstadt wohne, undt die Zeit seines lebens in der Stadt oder zwischen der Stadtmauer nicht hause. Demnach werden alle ge gemeiner Stadt richtige schulden, so er laut liquidirter Rathung restiret, aus seinem gütern exequiret undt bezahl genommen undt er wegen seines oberzehnten verbrochens in flor. 1200 — gestraffet: anderen zum merklichen exempel, dass sie vornem gutes thun, sich främlich undt ehrlich verhalten, undt die untreu undt schändlichen geitz, als ain laster alles übels meiden, sich ehrlicher handarbeit oder gewerbes gebrauchen, undt bey erbes Gott dienen undt treulich Gott anrufen, dass er ihnen einen guten geist verleihe undt sie vor solchen Übel behütten wolle Im fal er aber hinfüro im geringsten wieder seine Obrigkeit oder dero mitglieder sich versündigen wolle, so er laut seines reverses Sententioniret werde undt dass leben verwürket haben.“

Ezen eredeti határozat másolása közben arra gondoltam, hogy ugyancsak tetemes évi jövedelmet biztosíthatna magának városunk, akkor, ha napjainkban — bár szelidebb módon — megbírságotná esetiről-esetiről mind azon italmérőket, kik a teljes mértéket ki nem szolgáltatják. Lasztkay László.

Különfélék.

Nekrológ. Lapunk zártakor vesszük a gyász-hirt, hogy Szepesházy Nándor 1848/49-ki honvédszázár alezredek s városunk köztisztvisletben részesült polgára, hosszu kinos szenvedés után ma reggel élete 64-ik évében meghalt. Béke hamvaira!

Megyénkben jelenleg több országos nevezetesség idözik. Irányi Dániel, Hodossy Imre, Bujanovics Sándor e napokban érkeztek családjaik körébe. Grünwald Béla Kis-Sároson van látogatóban Hodossyéknaál — Továbbá augusztus 3-án fog Eperjesre érkezni s itt vagy két napot tölteni Volkman Róbert, a jelenleg élő kamara-zeneköltök legjelesebbike s az országos zeneakademia nagyérdemü tanára.

Magyarországi Kárpát-egylet. Az egyleti választmány körözüvénye. I. A rendes évi közgyűlés az alapszabályok értelmében f. évi aug. hó 1-én d. e. 10 órakor Tátrafüreden tartatik meg. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy minél számosságban sziveskedjenek megjelenni. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki jelentés. 2. Az 1880—81-iki költségvetés megállapítása. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. Tisztújítás. Elnök, két alelnök, pénztárnok, titkár és a választmányi tagok megválasztása. II. Közvetlenül a közgyűlés után következő előadások tartatnak: a) Dr. Szontágh Miklós „a havasi levegőről a Tátra“ magyar nyelven; b) Scherfel Aurél „a Tátrában előforduló növények physiognomiájáról“, német nyelven; c) Szabó Veronika kisasszony, Egnernek „Tátrai emlékek“ címü zeneszerzeményét zongorán fogja eljátszani. Ezen előadások az egylet felhívása folytán tartatnak. III. A t. c. egyleti tagok arra figyelmeztetnek, hogy Tátrafüredre, valamint Uj-Tátrafüredre szóló mérsékelt áru térti menetjegyeket váltsanak. IV. A közgyűlés a tátrafüredi kávéház gyógytermében fog megtartani. Ugyanott reggeli 8 órakor még egy választmányi gyűlés tartatik. V. A t. c. egyleti tagok arra kéretnek, hogy a közgyűlés napján az egylet jelvényét viseljék. VI. A közebedre szóló jegyek, délelőtt a fürdői irodában válthatók. — Ugyanott egyleti jelvények 1 frtért s vászonra feszített Tátraterképek is 50 kr.-ért mindenkor kaphatók. Az egyleti választmány nevében: Zvarinyi Sándor, egyleti titkár.

A megyénél üresedésbe jött főjegyzői állomás a szeptemberi évnegyedes bizottmányi közgyűlés alkalmával fog betöltetni.

Hibaigazítás. A mult számban a különfélék rovatában közölt ezen sorok helyett „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdette, hogy Eperjes sz. kir. város egykori főbírája“ stb. ez olvasandó: „Gyászlobogó leng a városház erkélyéről, hirdette, hogy Kádas Miklós, Eperjes sz. kir. város egykori főbírája“ stb.

Homonna város t. előjáróságától a következő sorokat vettük: „Tek. szerkesztő ur! A homonnai tűzkárvallottak felségélyezésére Ungár Géza Sebeskellemesen alkalmazásban lévő gazdasági szakornok ur által 17 frtnyi gyűjtött segélyadomány ezen városi előjáróshoz beküldetvén; mennyiben az adakozók eperjesi lakosok, hazafiu üdvözzel felkérjük tekintetes szerkesztő urat, miszerint a /- alatt mellékelt adakozók névsorát, a szegény tűzkárvallottak nevében nyilvános közzétenni méltóztassék. Adakozók névsora: 1. Sziklay Henrik 1 frt. 2. Oswald Dániel 1 frt. 3. Hartmann D. 1 frt. 4. Dr. Propper Adolf 2 frt. 5. Rosenberg Veron 1 frt. 6. Schwarz Regina 1 frt. 7. Klein Jakab 1 frt. 8. Neumann Albert 1 frt. 9. Horovics Aron 1 frt. 10. Bleuer Lipót 1 frt. 11. Deutsch Lipót 1 frt. 12. Adler Samu Kapi. 2 frt. 13. Bottenstein Ignác 1 frt. 14. Eichner Sáli 1 frt. 15. Grünman Arnold 1 frt. Összesen 17 frt o. é. Homonnán, 1880-ik évi julius hó 26-án. Kranzthor Jakab városi jegyző. Zslinszky Géza városi főbíró.“

A budapesti kereskedelmi akademia, a hogy lapunk hirdetési rovatában is említve van — f. é. szeptember 1-én nyitja meg a 24-dik iskolaévet, és e, minden tekintetben példásan vezetett intézet, mely kitünő tanerői és tervei miatt még a külföld előtt is tekintélyvel bír, a tanszakmában mindazt nyujtja, a mi e tekintetben a jelenkorban követeltetik.

Szerkesztői üzenetek.

L. J. Legközelebb
R. Arnold. Alkalmilag.
P. Gy. A legközelebbi számok valamelyikében. Üdvözlétünket!

Eperjes, den 30. Juli.

Schon seit Jahren ist bei uns viel über die Nothwendigkeit gesprochen worden, die Ursachen der häufigen Überschwemmungen des Szekesü zu beseitigen und hiedurch den mitunter bedeutenden Schäden, von welchen die Kompossefforen infolge dieser Plage heimgesucht werden, gründlich vorzubeugen.

Als Ursache der Überschwemmungen wurde in erster Reihe die Soovärer Wasserwehre bezeichnet und fanden daher — wie bekannt — langwierige Berathungen und Unterhandlungen statt, welche die Beseitigung der Wasserwehre bezweckten, jedoch zu keinem Resultate führten, obgleich seitens der Jurisdiktion ein günstiger Beschluß gefaßt wurde, demgemäß die Wehre abgetragen werden sollte.

führung
Kostenei
welche
wenn die
auch fern
Al
genomme
die Noth
öfentlich
dern auch
sicht gem
arbeiten
ein auß
liste Pla
gediege
nung the
Da
daß die
technisch
wehre, son
wurde als
lirung bez
jedoch ein
men habe
erzielt we
und fo
sondern n
erwarten
hen würd
Opfer zu
Stau
gerathen,
Sebes-Ke
um diefeli
Einflüssen
Das
die Seleg
plante
Szekesü-
Wehre ne
denbringen
Stelle We
aber seit
Anprüche
wären.
Da
— die wir
beobachtet
falls es
föhrenden
die Berein
bechtlichen
vielen Stel
welches den
Hemmnisse
Reprä
um 3 Uhr
Repräsentan
Komm
wird der he
in Betreff
Raupen vor
Der
Tanzjaal un
ben, welche
auf einjähr
Anfang Aug
Gelegenheit
anspruchsho
18 Jahren
nigtens —
Aufstellung
welches als
Ruhestand v
auf denselbe
wiefern wir
züglic organ
tegefflichst
vicé, Suban,
Mannsberger
Bofor, Zafy
und zulezt
welcher sich
Kornelia Mi
Frau Sador,
gefeierte Kir
Villa Bulhov
Akroaten, r
„weltberühm
Ms. Lily M
Koloß, die
aufführen.
ternächliche
Spielerkünste,
Kalolpinte-G
des Zuschau
seine Gefich
Bühne ging
auf und ab
auf denselben
Künstlerinnen
fum. Dann
lungen, Def
duktionen. I
in irgend ein
alles Irdisch

Wie so viele Dinge, so scheiterte auch die Ausführung dieses Beschlusses an dem Kostenpunkte. Die Kosteneinhebung stieß nämlich auf Schwierigkeiten, welche noch heutzutage nicht beseitigt sind und es — wenn die Fortsetzung dem Anfang ähnlich sein wird — auch fernerhin nicht sein werden.

Als hierauf die Nothstandsarbeiten in Angriff genommen wurden und davon die Rede war, auch für die Nothleidenden der Umgegend durch irgend eine öffentliche Arbeit Sorge zu tragen, wurde unter Andern auch die Regulierung des Szekesflusses in Aussicht genommen. Der technische Leiter der Nothstandsarbeiten legte der Nothstands-Kommission diesbezüglich ein ausführliches Memorandum vor, welchem der detailirte Plan der Regulierung beigelegt war — eine sehr gediegene Arbeit, welche sich der allgemeinen Anerkennung theilhaftig machte.

Das Merkwürdige in diesem Memorandum war, daß die Ursache der Ueberschwemmungen — wie dies technisch nachgewiesen wurde, — nicht in der Wasserwehre, sondern in andern Umständen gesucht ward, und wurde als einziges radikales Heilmittel die Flußregulierung bezeichnet. Die Ausführung dieses Planes würde jedoch eine so bedeutende Summe in Anspruch genommen haben, welche die Vortheile, die dadurch hätten erzielt werden können, bedeutend überboten haben würde und so unterblieb denn dieselbe nicht nur vorläufig, sondern wahrscheinlich ein für allemal, weil es kaum zu erwarten steht, daß sich das Kompositessorat je entschließen würde, im Interesse der Sache unverhältnismäßige Opfer zu bringen.

Kaum war diese Angelegenheit in Vergessenheit gerathen, als seitens der Jurisdiktion die Hebung der Sebes-Kellmeier Landstrasse ins Auge gefaßt wurde, um dieselbe den, die Kommunikation beeinträchtigenden Einflüssen der Ueberschwemmungen zu entziehen.

Das Szekes-Kompositessorat ergriß nun wieder die Gelegenheit, um geltend zu machen, daß die geplante Straßenhebung, falls dieselbe nicht mit der Szekes-Regulierung und dem Abtragen der Soovärer Wehre verbunden sein wird, dem Kompositessorat schadenbringend wäre. Es fanden diesbezüglich an Ort und Stelle Verhandlungen statt, die Straßenhebung wurde aber seitens des Municipiums dekretirt, ohne daß die Ansprüche des Kompositessorates zur Geltung gelangt wären.

Da sich nun die Sache so verhält, so sind wir — die wir den Entwicklungsgang der Angelegenheit beobachteten — der Ansicht, das Kompositessorat würde, falls es ernstlich gesonnen ist, den alljährlich wiederkehrenden Kalamitäten vorzubeugen, am besten thun, die Vereinigung und Erweiterung des Flußbettes zu beschließen und energisch durchzuführen, denn das an vielen Stellen beinahe ganz verschlammte Bett ist es, welches dem freien Ablauf des Wassers die größten Hemmnisse entgegenstellt.

Tagesneuigkeiten.

Repräsentanten-Sitzung. Heute, Samstag findet um 3 Uhr Nachmittags eine Sitzung der städtischen Repräsentanz statt.

Kommunales. Die städtische Finanzkommission wird der heutigen Sitzung auch einen Statutenentwurf in Betreff der Vertilgung der schädlichen Insekten und Raupen vorlegen.

Der „Székényi-för“ wird den großen städtischen Tanzsaal und die linksseitigen Nebenlokalitäten desselben, welche diesem Vereine von Seite der Kommune auf einjährige Dauer pachtweise überlassen wurden, zu Anfang August beziehen. Die Bühne, welche bei dieser Gelegenheit abgetragen wird, dürfte ihre prunk- und anspruchsvolle Existenz, welche ein Alter von ungefähr 18 Jahren erreicht hat, somit — im Tanzsaale wenigstens — abgeschlossen haben und nicht wieder zur Aufstellung gelangen. „Boccaccio“ war das Stück, welches als letztes über die nun in den wohlverdienten Ruhestand verlegten Bretter ging. Mit welchem Stück auf denselben begonnen wurde, ist uns entfallen. Inwiefern wir aber nicht irren, so war es Katabár's vorzüglich organisirte Gesellschaft, welche dieser Bühne die Weihe verlieh. Seither wirkten auf derselben die Theatergesellschaften der Direktionen Szabó und Philippovics, Hubay, Katabár, Dorn, Fritsche, Hallwig, Ludwig, Mannsberger, Kuthy und Veres, Aranyossy, Gerösi, Bokor, Lászy, Veres, ein-zwei Schauspielerkonfortien, und zuletzt Krecsányi. Auf derselben Bühne, auf welcher sich die Sterne der Provinz: Szabó Papi, Kornelia Mindszenty, Antonie Hetenyi, Josepha Schinek, Frau Zador, nachmalige Fr. Gerösi und Andere, ferner gefeierte Künstlerinnen, wie Frau Kornelia Prielle und Vella Buljovszky bewegten, sahen wir andererseits bekannte Akrobaten, wie Stefano Arlotto und Petropolis, die „weltberühmten“ Kautschukmänner ihre Kunststücke, M. Lilly Melbourn, ihre Holzschubtänze und Madame Naloff, die „Königin der Lüste“ ihre Trapez-Künste aufführen. „Professor“ Becker und Epstein der „mitternächtliche Zauberer“ produzierten erstaunliche Taschenspielerkünste, während ein andermal die Quellen des Kalopinte-Chromo-Gene (Wunderfontaine) das Auge des Zuschauers ergözte und ein Physiognomen-Künstler seine Gesichtsmuskeln galoppiren ließ. Auf derselben Bühne ging Professor Strakosch gemessenen Schrittes auf und ab, ehe er Göthe's „Faust“ deklamirte, und auf denselben Brettern entzückten die reizenden jungen Künstlerinnen Julie und Sabine Schniger das Publikum. Dann folgte eine Reihe von Dilettantenvorstellungen, Deklamationen, Konzerten und anderen Produktionen. Mit einem Worte, die Bretter, welche jetzt in irgend einer Kumpelkammer von der Bergänglichkeit alles Irdischen träumen werden, haben eine abwech-

lungreiche, farbenschildernde Vergangenheit hinter sich. Sie mußten das Geschick Lucia's von Lammermoor und der „Südin“ zu tragen helfen, Robert der Teufel und der Freischütz machten auf denselben im Laufe der Zeiten der Mamell „Angot“ und dem „Boccaccio“ Platz und manche schöne Primadonna, welche mit siegesgewissen Lächeln die Szene betrat, küßte einen Theil ihrer Schleppe, welche sehr leicht irgendwo hängen blieb, ein. Alles dies und noch viel mehr ist leicht zu begreifen, einen Umstand jedoch werden die pensionirten Bretter niemals erklären können, u. z. wie es den Ballerinen der Weißhischen Gesellschaft aus „Petersburg“, oder dem reizenden Geschwisterpaar Eigenmayer überhaupt möglich war, ihre graziosen Pas' und Attituden auf einer solchen Bühne auszuführen. Dieser Umstand ist und bleibt ein Räthsel.

Zahlung der Militärtaxe. Die zur Zahlung der Militärtaxe Verpflichteten haben ihre Votennummern bis 1. August, d. h. Morgen einzureichen. Wir machen die Betreffenden hierauf aufmerksam, da sich dieselben im Unterlassungsfalle Unannehmlichkeiten zuziehen.

Das Kaschauer diesjährige Frei- und Königsschießen findet den 20., 21. und 22. August l. Jahres in der dortigen bürgerlichen Schießstätte folgendermaßen statt: Den 20. August Früh 7 Uhr: Versammlung in der Schießstätte. 8 Uhr: Beginn des Schießens bis 12 Uhr Mittags und von 2 Uhr Nachmittags bis Abends. Den 21. August Fortsetzung des Schießens von 6 Uhr Früh bis 12 Uhr Mittags und von 2 Uhr Nachmittags bis Abends. Den 22. August Fortsetzung des Schießens von 6 Uhr Früh bis 12 Uhr Mittags. 1/2 1 Uhr: Kameradschaftsdiner. Schlußschießen von 2 Uhr Nachmittags bis 6 Uhr Abends. Nachmittags 5 Uhr Reunion im Garten. 1/2 7 Uhr: Klassifizierung der durch eine Kontroll-Kommission bemessenen Beistüsse. 7 Uhr: Vertheilung der Prämien. Nachher: Abschieds-Soirée.

Die Wilhelmshorfer Malzextract-Bonbons enthalten, wie durch chemische Analyse nachgewiesen ist, gegen 40% echtes Malzextract, woraus sich auch ihre schmelzende, aufsteigende und reizstillende Wirkung erklärt. Die echten Wilhelmshorfer kommen in rothen Schachteln, die feineren Sorten in Blechbüchsen in den Handel und sind heutzutage in unserer Monarchie die verbreitetsten und beliebtesten Brust-Bonbons.

In der heutigen Nummer befindet sich u. A. auch die Lotto-Annonce des A. Schenbrenner aus München, auf welche allenfallsige Interessenten aufmerksam gemacht werden.

Landwirthschaftliches.

Saatenstand- und Ernteberichte aus Oesterreich-Ungarn.

Woggen: Es wird ziemlich allgemein auf eine gute Schüttung und eine vorzügliche Qualität gerechnet. Nach den bereits vorgenommenen Druckproben wurde in Ungarn ein Körnergewicht von 73 bis 75 kg pr. hl ziemlich häufig erzielt. Die Strohmenge fällt im Allgemeinen befriedigend aus. Die Roggen-ernte kann demnach, wenn von den Auswinterungen abgesehen wird, für beide Reichshälften im Durchschnitt als „gut mittel“ im Geströh und als „gut“ in Beziehung auf Schüttung oder auf die relative Körnermenge geschätzt werden. Mit Rücksicht auf die Auswinterung dürfte sich das erzielte, bez. anzuhoftende Erntequantum auf eine „Mittelernte“ reduciren. Das quantitative Ernteresultat in Böhmen und Mähren, Nieder- und Oberösterreich, Borsarberg, Dalmatien, dann im Oedenburger, Komorner, Graner und Zalaer Komitate kann als „gut“, in Salzburg, Steiermark, Kärnten, Tirol, Bukowina, im Küstenlande, im südlichen Ungarn, namentlich dem Banate, als „gut mittel“, in Schlesien, Galizien und dem größeren Theile der sog. kleinen ungarischen Ebene als „mittel“, in Krain und einigen Gegenden Ungarns als „schwach mittel“ geschätzt werden. Weizen hat hier und da in Ungarn, seltener in anderen Ländern durch die herrschende Dürre in der Körnerbildung etwas gelitten, indem Nothreife eintrat und die Körner leicht oder klein blieben. Diese Fälle sind aber nur Ausnahmen, im Allgemeinen darf eine vorzügliche Qualität des eingehemsten Weizens konstatiert, bez. angehofft werden. Druckproben ergaben im Oenanader Komitate 76 kg, im Somogyer 81 kg, im Heveser 82 kg pro hl. Rost und Brand kommen in allen Ländern beider Reichshälften, in der östlichen etwas häufiger als in der westlichen, vor. Kugelbrand kam im nordwestlichen Schlesien vor; über den Rost wird im Bieleburger Komitate sehr geklagt. Lagerfrucht kommt zwar ziemlich häufig vor, jedoch kaum häufiger als in gewöhnlichen Jahren, u. zw. zumeist nur bei dichtem Stande, welcher diesen Uebelstand reichlich aufwiegt. Die Weizen-ernte kann in Geströh und Schüttung für Oesterreich als eine gute bezeichnet werden. Ausnahmen machen einzelne Bezirke, die aber auch Mittelernten machen und stehen diesen Ausnahmen in den meisten Ländern Ungarns über sehr gute Ernten in mindestens gleicher Anzahl gegenüber. Die Weizen-ernte in Ungarn aber kann doch nur als „gut mittel“ bezeichnet werden, da sie in einem großen ausschlaggebenden Gebiete, der östlich der Theiß gelegenen großen ungarischen Ebene (mit Ausnahme der Komitate Krassó und Temes) nur „mittel“, theilweise sogar „schwach mittel“ ausfällt. Die Auswinterungen haben keine besonders große Ausdehnung erreicht. Sommergerste. Die Ernte fällt in beiden Reichshälften im Geströh und Schüttung gut aus. Die Qualität befriedigt in den meisten Fällen. In Ungarn wiegt das hl 63—

69 kg. Von nothreifer Gerste sind die Körner flach und leicht geworden. Hafer verspricht, bez. liefert durchgehends gute und sehr gute Ernten. Sehr gute Ernten werden erwartet in der Bukowina und in Oberösterreich; Dalmatien hat eine Mittelernte; in den übrigen Ländern erwartet man eine gute, mitunter auch eine sehr gute Haferernte. Mais hat sich in den südlichen Alpenländern wesentlich verbessert; in der Bukowina und in Siebenbürgen ist dessen Stand recht zufriedenstellend. In Ungarn und Kroatien leidet er durch die Dürre. Hirse steht in Istrien und Dalmatien gut; in Galizien und Ungarn zum Theil gut, zum Theil schlecht. Hülsenfrüchte versprechen gute, in Böhmen sehr gute Ernten. Buchweizen, als erste Frucht gebaut, steht in der Bukowina gut, in Galizien größtentheils schwach. Raps liefert beinahe allgemein sehr gute Schüttungen und eine vorzügliche Qualität. Das Gesamtergebnis bleibt aber unter dem Durchschnitt. Frühlein liefert in Oesterreich überall gute Ernten, während der Spätlein solche verspricht. Aus Böhmen, Ostgalizien und Tirol werden sogar sehr gute Erträge erzielt, bez. erwartet. Hafer steht durchaus günstig. Hopfen zeigt in Böhmen und in Oberösterreich reichlichen Blütenanflug, in Ostgalizien leidet er etwas durch die Dürre. Kartoffeln stehen mit verhältnismäßig wenigen Ausnahmen theils schön, theils sehr schön, namentlich in Böhmen, Mähren, Oberösterreich, Krain, Görz und Kroatien; dieselben benötigen aber meistens baldigen ausgiebigen Regen, besonders in Istrien, wo die Spätkartoffeln schon nothreife zu werden anfangen, dann im Hügellande Niederösterreichs, der kleinen ungarischen Ebene, und im östlichen Schlesien. Die Ernte von Frühkartoffeln ist bereits allgemein im Zuge. Peronospora infestans (Fäule) zeigt sich nun auch vereinzelt bereits in Böhmen, Ostgalizien und Niederösterreich, hat aber in Untersteiermark keine weiteren Fortschritte gemacht. Die Zuckerrüben und Futterrüben stehen mit wenigen — in Ungarn in Folge der Dürre vorkommenden — Ausnahmen überall gut oder sehr gut. Ein sehr guter Stand derselben wird in Böhmen, Mähren, der Bukowina, Nieder- und Oberösterreich an verhältnismäßig vielen Orten angetroffen. Stoppelrüben und Kopfsraut benötigen dringend des Regens. Luzerne liefert in Südtirol sehr günstige, in Ungarn ungünstige Ergebnisse. Rothklee liefert in Südtirol, Görz und Kroatien bereits den zweiten Hieb und steht hoffnungsvoll in Oberösterreich und den angrenzenden Theilen Niederösterreichs so wie in Tirol. In Galizien und in der Bukowina, im größeren Theile Niederösterreichs, in Untersteiermark und einem großen Theile Ungarns leidet er aber sehr durch die Dürre und verspricht daher wenig. In den Nordwestländern halten sich günstige und ungünstige Nachrichten ziemlich das Gleichgewicht. Mohar, Mischling, Grünmais u. c. stehen im Allgemeinen besonders in Ungarn schön und liefern zum Theile reichliche Ernten. Die Heu-ernte auf den zweischürigen Wiesen fiel in den meisten Ländern nur mittelmäßig aus. Böhmen hat eine Ernte über dem Mittel, Oberösterreich eine gut mittlere, vielleicht sogar gute Ernte. — Nur in wenigen Gebieten, z. B. um Bozen, sind gute Grummeternten zu hoffen, meistens verspricht es nur wenig. Die zweite Mah der dreimähigen Wiesen fällt in Südtirol ebenso wie die der einmähigen Wiesen ziemlich dürftig aus. Die Entwicklung der Traube wurde durch die Witterung sehr begünstigt und haben sich daher die gesunkenen Erntehoffnungen wieder einigermaßen gehoben. Das Vidium ist nun auch in Südtirol, Görz und Istrien zum Vorschein gekommen, jedoch nur in sehr geringer Verbreitung. Man rechnet in Dalmatien und in der östlichen Reichshälfte — in letzterer jedoch mit nicht unwesentlichen Ausnahmen — auf gute Weizen-ernten; in den übrigen Weinländern der Monarchie kann allerdings selbst im besten Falle nur auf sehr schwache Mittelernten gehofft werden. Bezüglich des Obstes muß auf die im vorigen Berichte mitgetheilten Schätzungen verwiesen werden, hier sei nur behufs Vervollständigung derselben erwähnt, daß in Siebenbürgen alles Obst vortreflich und in Innerkrain das Kernobst ziemlich gut gerathen ist. Die Oliven in Dalmatien versprechen eine sehr gute Ernte.

„Landw. Btg.“

Briefkasten der Redaktion.

„Horribile dicta.“ Währing. Wir bewundern Ihren Scharfsinn, denn Sie folgerten ganz richtig auf einen Druckfehler.

A vasuti vonatok menet- és érkezési ideje. Eperjesen. f. évi május 15-től kezdve.

Eperjes—Oderberg.	
Eperjesröl ind.	4 6. 17 p. reg. Oderbergbe érk. 5 6. 28 p. másn. reg.
„ 12 „ 5 „ délb.	„ 9 „ 22 „ „ „
Oderbergrol „ 11 „ 44 „ reg. Eperjesre	„ 11 „ 26 „ „ „
„ 5 „ 45 „ „ „ „	„ 2 „ 22 „ „ „
Eperjes—Budapest.	
Eperjesröl ind.	7 óra 59 p. reg. Budapestre érk. 7 óra 58 p. estve.
Budapestrol „ 9 „ 27 „ „ „	„ 7 „ 33 „ reg.
„ 10 „ 50 „ „ „	„ 7 „ 58 „ „ „
„ 7 „ 34 „ „ „	„ 7 „ 56 „ „ „
Eperjes—Tarnow.	
Eperjesröl ind.	2 óra 24 p. délut. Tarnowra érk. 12 óra 47 p. éjjel.
Tarnowrol „ 8 „ 11 „ „ „	„ 11 „ 40 „ „ „
„ 1 „ 45 „ „ „	„ 1 „ 29 „ „ „
„ 2 „ 54 „ „ „	„ 11 „ 50 „ „ „
Eperjes—Ujhely.	
Eperjesröl ind.	12 óra 5 p. délb. Ujhelybe érk. 5 óra 52 p. estv.
Ujhelyrol „ 3 „ 19 „ „ „	„ 7 „ 58 „ „ „
„ 8 „ 58 „ „ „	„ 2 „ 22 „ „ „
Eperjes—Kassa.	
Eperjesröl ind.	4 óra 17 p. reggel. Kassára érk. 6 óra 30 perc
„ 7 „ 59 „ „ „	„ 9 „ 40 „ „ „
„ 12 „ 5 „ „ „	„ 2 „ 10 „ „ „
„ 9 „ 27 „ „ „	„ 11 „ 08 „ „ „
Kassáról „ 6 „ 35 „ „ „	„ 7 „ 58 „ „ „
„ 12 „ 28 „ „ „	„ 2 „ 22 „ „ „
„ 6 „ 13 „ „ „	„ 7 „ 56 „ „ „

Kiadó-tulajdonos: Az Eperjesi Bankgyűlés. Felelős szerkesztő: Kys Gábor.

A budapesti kereskedelmiakademia

alsó középiskolához kapcsolódó három évfolyamból álló nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet, melyhez még egy előkészítő osztály is csatlakozik, f. év szeptember 1-én nyitja meg huszonegyedik iskolai évét; a beiratások f. év augusztus 30-ától szeptember 5-ikéig eszközölhetnek.

Az előkészítő osztályba való felvétellel a betöltött 13-ik életév, meg a 3-ik középiskolai osztály bevégeztének megfelelő ismeretek kimutatása (vagy bizonyítvánnyal, vagy felvételi vizsgálat után) kívánatik. Az évi tandíj 150 frt. Az intézet érettségi bizonyítványai az egyévi önkényes szolgálatra jogosítanak. Minden egybekerre szívesen nyújt felvilágosítást, valamint programokkal és prospektusokkal ingyen szolgál az intézet igazgatósága.

409 1-3

Zu verpachten.

Im Sárosi Komitat, in den Gemeinden Girált, Fias, Szobos und Mátévágás, ist der kommissarische, adelige

Gutskomplex

der Frau Albertine v. Bánó und ihrem Sohne Zoltán v. Bánó gehörig, vom 1. Oktober 1880 zu verpachten.

Derselbe besteht aus:

28,318	Katastral-Joch Intravillagründen,	
588,322	" " Aeckern,	406 1-3
79,366	" " Wiesen,	
294,020	" " Weide,	
690	" " Waldrevier, mit Ausnahme der verhegten Waldstrecken; Schank- und Milchgerechtigkeiten, Wohn- und Wirtschaftsgebäuden, Brennerei, Fundus instructus u. s. w. Auskunft erteilt auf mündliche Anfragen	

Dr. Gyula Schmidt, Advokat in Eperjes.

Das Gut

in Szinye-Ujfalu

vom 1-ten Oktober 1. J. zu verpachten.

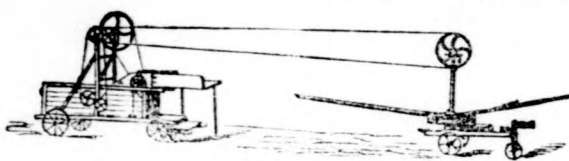
Näheres bei Paul v. Szinyey in Jernye.

395 3-3

UMRATH & COMP. in BUBNA b. PRAG,

Fabrikanten landwirthschaftlicher Maschinen,

empfehlen ihre durch streng solide Ausführung, leichten Gang, große Leistungsfähigkeit und Reindruck best bekannten und auf der heutigen Prager landwirthschaftl. Ausstellung mit dem ersten Preis ausgezeichnet Specialitäten in:

Hand- und Göpel-Dresch-Maschinen

von 1 bis 8 Pferde- oder Ochsenkräfte, sowohl fahrbar wie feststehend. Ferner fabriciren wir in verschiedenen Größen best bewährte:

Gulzmühlen, Backseltschneider, Schrottmühlen etc. etc. Illustrirte Preis-Courante in den Landesprachen gratis und franco.

Die ungeheueren Verluste,

welche die große Londoner Eisenfabrik Godderville Brothers and Comp. bei dem jüngsten betriebsmäßigem Falliment der Glasgower Bank erlitten hat, haben die Welt zu erschauern, daß sie beklüßelt, ihre Fabrik zu sperren und die massenhaft vorräthigen, vorzüglichsten, bei allen Ausstellungen mit goldenen Medaillen ausgezeichneten eisernen Möbel um den vierten Theil des Fabrikpreises nämlich auszuverkaufen. — Ich offerire demnach die von obigem Hause bei mir kommissionirten wunderbaren

4000 Stück eisernen Betten für Erwachsene,

(eine wahre Prachtarbeit und eine unerreichbare Pflanze jeder Wohnung und jeden Zimmers) zu dem fabelhaft billigen, noch nicht dagewesenen Spottpreise per Stück nur 5 H. (früherer Preis 12.50). — Bestellungen effektivste auch einzeln, so lange der Vorrath reicht, in stets vortheilhaftesten Preisen. — Bestellungen gegen Geldeinzahlung oder Nachnahme.

S. Hommer, Maschinenlager in Wien, Landstraße, Gärtnergasse Nr. 18.

Selbstendend für den Sommer und Herbst sind eiserne Betten, da sie einen unermesslichen Schutz gegen alle Ungeheuerlichkeiten darbieten, eine unermessliche Dauerhaftigkeit besitzen und zusammenlegbar sind, den Hotelgästen in jeder Beziehung bei weitem vorzuziehen!!!

Hirdetmény.

A városi felső malomnak f. é. október hó elsejétől számítandó három egymásután következő évre leendő bérbeadására vonatkozólag f. é. augusztus hó 16-án d. e. 10 órakor a városi tanácsteremben nyilvános árverés fog megtartatni, miről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettek, hogy a bérleti feltételek a v. polgármesternél megtekinthetők, s hogy a szóbeli árverés megkezdéséig zárt írásbeli s 340 frtnyi bánatpénzzel ellátott ajánlatok is elfogadtatnak.

Eperjes város tanácsa 1880. évi július hó 23-án.

403 2

Ein bestfrequentirtes

CAFÉHAUS

(eventuell mit Einrichtung) ist in S.-A.-UJHELY im Hause des Herrn Bernát Szöllösi zu vermieten.

Nähere Auskunft erteilt Herr Bernát Szöllösi in S.-A.-Ujhely.

408 1-3

Az árok-utcai 89. sz.

ÉPÜLET

kertestül vagy anélkül f. é. okt. 1-től bérbe adandó. Meliorisz Gergely.

Schankregal-Verpachtung

Das Kompossessorat zu Girált Sárosi Komitat verpachtet vom 1. Jänner 1881 ab, im Wege einer am 5. September 1. J. Vormittags um 10 Uhr im Hause des gefertigten zu Girált abzuhaltenden öffentlichen Licitation die dem Girált Kompossessorat eigenthümlich angehörende Schankgerechtigkeiten sammt zwei Wirthshäuser in der Marktgemeinde Girált.

Die näheren Bedingungen sind in Eperjes in der Kanzlei des Hr. Advokaten Karl v. Urbán, und in Girált bei dem Unterfertigten zu sehen. Girált, am 12. Juli 1880.

Béla v. Ferentzy,

Direktor des Girált Kompossessorates.

397 3-3

A fő-utcai 19-ik sz. házban, az első emeleti, három szobából álló lakás október 1-től bérbe adandó.

402 2-2

Hirdetmény.

Alólírott városi tanács részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város főutcájának közepén igen előnyösen fekvő, a kor igényeinek megfelelőleg tetemes költségekkel díszesen és két emeletre kiépített „Fekete sas“ című vendégház f. é. október hó elsejétől, esetleg november hó elsejétől számítva 9 egymásután következő évre bérbe fog adatni.

A bérbeadás eszközzése céljából f. évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor a város-ház tanácstermében nyilvános árverés fog megtartatni, melyre a vállalkozók oly megjegyzéssel meghivatnak, hogy a bérfeltételek a polgármesteri hivatalban megtekinthetők.

A szóbeli árverés megkezdéséig zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak, melyek 300 frt bánatpénzzel látandók el.

Az árverés eredményének jóváhagyása a v. közgyűlésnek van fenntartva.

Eperjes sz. kir. város tanácsa 1880. évi július hó 6-án.

398 3-3

Da das echte Malzextract — dessen Anwendung sich auf die Aussprüche der Professoren Oppolzer, Heller, Bock und Niemeyer gründet, — einen viel günstigeren Einfluß auf die leidenden Schleimhäute übt, als der gewöhnliche Zucker, so sind die daraus erzeugten echten

Wilhelmsdorfer

Malzextract-Bonbons

um Vieles anfeuchtender, reizstillender und schleimlösender als alle jene Brustbonbons, welche nichts als Zucker oder neben diesem höchst indifferente Stoffe enthalten.

Es wird daher insbesondere gebeten, die Wilhelmsdorfer Malzextract-Bonbons nicht mit den sogenannten Malz-Bonbons zu verwechseln, welche diesen Namen nicht verdienen, da solche gar kein Malz enthalten.

Die Wilhelmsdorfer Malzextract-Bonbons werden in zwei Qualitäten erzeugt: in rothen Cartons à 10 fr., per Dgd. 1 fl., — und mit mehr Malzextract, in Büchsen à 25 fr., 40 fr. und 70 fr.

Jos. Küfferle & Co. Wien.

Depots in Eperjes bei den Herren L. Holenia, Béla Stanzel u. J. W. Gallotsik.

405 Lotto! Lotto!! 1-22

Wer bei ganz geringem Einsatz im f. J. Lotto einen immerwährenden Gewinn zu erzielen und damit reichlichen angenehmen Neben- oder Haupterwerb zu sichern wünscht, der bediene sich hierzu der Spielmethode des Achenbrenner, Lilienstraße 66, München. Diese Spielmethode ist unter den mannigfachen die allein richtige und muß ein Jeder damit gewinnen. Honorar für die Anleitung nebst Nummern nur 1 fl. und kann dann Jeder leicht ohne weitere Nachhilfe allein fortspielen und gewinnen.

Árlejtési hirdetmény.

A magyar királyi

debreceni állami méntelep

Eperjes, Debrecen és Turia-remetei osztályaiban elhelyezett katonai legénység, valamint az ugyanott lévő ménlőállomány részére folyó évi november hó 1-től 1881. október hó végeig szükségelendő

takarmány- és élelmi cikkek,

u. m. kenyér, zab, széna, alom-szalma, ágy-szalma, kemény tűzifa és petróleum biztosítása végett:

1880. évi augusztus hó 19-én a debreceni osztály részére d. e. 10 órakor az itteni méntelep számírodában,

1880. évi augusztus hó 22-én a turia-remetei osztály részére d. e. 10 órakor Ungvárt a városházánál és

1880. évi augusztus hó 24-én az eperjesi osztály részére d. e. 10 órakor az eperjesi méntelep-osztály irodájában írásbeli zártajánlati árlejtés fog tartatni.

A szállítási szerződések, illetve feltételek a helybeli méntelep számvevő irodájában, az eperjesi méntelep-osztály irodájában és Ungvár város kapitányságánál megtekinthetők.

404 1-3

Debreceni állami méntelep parancsnoksága.